

Ronan Burtenshaw: Tack ska du ha, Bernie Sanders

[Ur *Jacobin magazine*, 8 april 2020. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Bernie Sanders tog för första gången på generationer socialismen från marginalen till den amerikanska huvudfåran. Det går inte att överdriva hans bidrag till kampen för en bättre värld.

Bernie Sanders talar vid ett kampanjmöte i Los Angeles, Kalifornien, 1 mars 2020. Ronen Tivony / Echoes Wire / Barcroft Media via Getty

”Om det ska bli ett klasskrig i det här landet, så är det dags att arbetarklassen vinner det kriget.”

Detta var Bernie Sanders’ ord under valkampanjen i augusti förra året, när han inledde sitt försök att bli president. Om du 2015 hade sagt att den sortens politik vid två tillfällen skulle få miljontals röster i ett nationellt val i USA skulle ingen ha trott dig.

Före Bernie Sanders befann sig socialismen i USA inte bara i marginalen, den hade nästan suddats ut. Det tidiga 1900-talets vänsterradikalism – från stridbara fackföreningar och IWW:s uppkomst till Eugene Debs’ kampanjer, Woody Guthrie, Paul Robeson och Folkfronten under Andra världskriget – raderades fullständigt ut ur USA:s liv av Joseph McCarthys utrensningar på 1940- och 1950-talen. När Medborgarrättsrörelsen uppstod tvingades socialister som Bayard Rustin, och till och med Martin Luther King Jr, att dölja sina åsikter.

Bernie Sanders gjorde det återigen möjligt att säga att man var röd i USA. Redan från början av sin

första presidentkampanj 2015 bar han med stolthet beteckningen ”demokratisk socialist”, talade öppet om kapitalismen och avstod från liberala plattityder om medelklasserna för att rakt ut tala om arbetarna som den valmanskår som hans kampanj riktade in sig på. Under de kommande dagarna och veckorna kommer det att göras många försök att säga att det var därför han förlorade, att han skulle ha lagt band på sig eller använt ett mer angenämt språkbruk. Men sanningen är att denna beslutsamhet att bryta med decennier av politisk renlärighet i USA gjorde Bernie Sanders till en historisk person, vars namn kommer att bli ihågkommet långt efter att kampanjen är slut.

Även om det ofta förbises, så var Bernie Sanders alltid en av oss. Många av de unga aktivister som politiserades tillsammans med honom under 1960-talets tumult hamnade i den vanliga liberalismen. Det gjorde inte Bernie. Han anslöt sig till Young People’s Socialist League, ungdomsförbundet till efterföljarna till Eugene Debs’ socialistparti, och engagerade sig i antikapitalistisk kamp. Han hade vuxit upp i ett Brooklyn där speciellt söner till judiska invandrare fortfarande hade band till ett mer radikalt förflutet, till en tid då jiddischtalande agitatorer satte igång revolter i gathörnen och socialistiska judar som Meyer London valdes till kongressen. Så sent som på 1930-talet hade American Labor Party, med stöd från judiska konfektionsarbetare, en avsevärd politisk makt i staden.

Men det var i Vermont som Bernie Sanders verkligen skulle göra den socialistiska politiken till sin egen. I början av 1970-talet gick han med i den socialistiskt orienterade Liberty Union, och blev efter hand en i hela staten känd politisk figur. Partiets program var inte någon uppvärmd liberalism. Det stod för 100%-ig skatt för de rikaste i USA. ”Jag är för offentligt ägande av allmännyttiga företag, banker och de största industrierna”, sa han till *Burlington Free Press* under kampanjen inför guvernörsvalet 1976 – anmärkningar som han angreps för under den här presidentkampanjen, men som han aldrig förnekade.

Även om Bernie Sanders lämnade Liberty Union för att följa en egen väg, som till slut gjorde honom till borgmästare i Burlington, så övergav han aldrig sin socialistiska politik. 1979 gjorde han en dokumentär om Eugene Debs’ liv, den sista socialist att få folkligt masstöd under ett presidentval. Samtidigt som Sanders blev en otroligt populär borgmästare, lade han 1980-talet ner avsevärd tid på att gå mot Reagans olagliga krig ihop med [högergerillan] Contras i Nicaragua, de USA-stödda dödsskvadronerna i El Salvador och folkmordet i Guatemala.

Även detta angreps han för under de senaste presidentkampanjerna. Och återigen vägrade han ge vika, och sa till *New York Times*:

Jag gjorde mitt bästa för att hindra USA:s utrikespolitik, som under årtal bestod av att störta regeringar i Latinamerika och inrätta marionettregeringar.

Med andra ord var inte Bernie Sanders en figur inom den amerikanska politikens huvudfåra som bara på grund av omständigheterna radikaliserades eller pressades åt vänster. Han tillbringade inte, som Elizabeth Warren, sina ungdomsår som republikan. Han kom inte från en förmögen liberal dynasti som Franklin Delano Roosevelt. Inte heller anammade han en folklig populistisk linje bara av parlamentarisk beräkning, som John Edwards gjorde 2008.

Bernie Sanders har hela sitt liv varit i uppror mot kapitalismen – han har tillbringat decennier med att plikttroget bygga en politisk karriär som både skulle förbättrade arbetande människors liv och utgöra ett hot mot det system som suger ut dem. Under sina presidentkampanjer kunde han ha valt en enklare väg till presidentposten, en väg som inte skulle ställa grundläggande frågor om systemet

eller företrädde ett arbetarklassens USA mot den apparat av företagsmiljonärer som leder Demokratiska partiet. Istället valde han att öppna ett utrymme för socialismen.

Hans kritiker kommer att säga att Bernie Sanders besegrades två gånger vid Demokraternas primärval. Det är sant. Efter mer än en generation där arbetarrörelsen besegrades och vänstern förpassades till marginalen, lyckades inte Bernie Sanders bygga en rörelse som kunde besegra den mäktigaste härskande klassen i världen. Men det var nära. Efter primärvalet i Nevada såg det en kort stund ut som om han skulle kunna vinna nomineringen – tills den liberala elitens kombinerade politiska, affärs- och mediekrafter slog igen dörren.

Det som karriärpolitiker aldrig kommer att förstå om Bernie Sanders, är att han under hela sin karriär inte bara har sett politiken som en boxningsmatch. Han insåg att den verkliga politiska makten uppstår genom att organisera arbetarklassen och bygga en rörelse. Det är därför han under de senaste fem åren inte bara har byggt upp en kampanj, utan också en politisk revolution. Och den revolutionen lämnar många arv efter sig – från att personer som Alexandria Ocasio-Cortez, Ilhan Omar och Rashida Tlaib har blivit valda, till att Democratic Socialists of America har vuxit till den största socialistiska organisationen i USA sedan 1930-talet. Och från att det på många ställen har anammats lagar om en minimilön på 15 dollar och uppstått allt större rörelser för offentlig sjukvård åt alla och ett Grönt New Deal, till att vänsterorienterade fackföreningar som Nationella sjuk-sköterskeförbundet och Amerikanska postarbetarförbundet har uppmuntrats.

Men det viktigaste arvet från Bernie Sanders' politiska revolution har varit att socialismen återigen har blivit en kraft inom amerikansk politik. De flesta av Bernie Sanders' unga anhängare måste gå tillbaka till sina gammelfarmors eller gammelfarfars dagar för den sista gången någon kunde säga det. Det är i sanning en utomordentligt bedrift. Nu företrar en majoritet av unga människor i USA – USA! – socialismen framför kapitalismen. Tack ska du ha, Bernie Sanders. För allt.